

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 29. maj 1996

om videreførelse af afgiften på visse olieprodukter opkrævet til fordel for Institut
français du pétrole for perioden 1993-1997

(Kun den franske udgave er autentisk)

(Tekst af betydning for EØS)

(96/615/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE
FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det
Europæiske Fællesskab, særlig artikel 93, stk. 2, andet
afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økono-
miske Samarbejdsområde, særlig artikel 61, stk. 1, første
afsnit,

efter at have opfordret de interesserede parter til at frem-
sætte deres bemærkninger i medfør af disse artikler, og

ud fra følgende betragtninger:

I

Ved skrivelse SG (94) D/16532 af 23. november 1994
meddelte Kommissionen Frankrig, at den indledte proce-
duren efter EF-traktatens artikel 93, stk. 2, vedrørende en
støtteordning finansieret ved en parafiskal afgift på visse
olieprodukter opkrævet til fordel for Institut français du
pétrole (IFP).

IFP er et videnskabelig og teknisk institut uden profit for
øje, der blev oprettet i 1944, og som kontrolleres af den
franske stat. Det beskæftiger sig væsentligst med
forsknings- og udviklingsprojekter inden for prospekter-
ing, raffinering og petrokemisk teknologi. Herudover
udfører instituttet analyser, offentliggør tekniske informa-
tioner og varetager uddannelse af teknikere på disse områ-
der. IFP har ligeledes kapitalinteresser i virksomheder
inden for carbonhydridsektoren.

IFP finansieres i høj grad (68 % af driftsbudgettet i 1991,
63,7 % i 1993 og 65,2 % i 1994) af provenuet fra den
parafiskale afgift, der er indført til fordel for IFP, og som
opkræves af visse olieprodukter. Indførelsen af denne
parafiskale afgift til fordel for IFP går tilbage til 1944,
men Frankrig har først i 1992 anmeldt en videreførelse af
afgiften for perioden 1993-1997.

Provenuet fra afgiften forventes at blive på ca. 1 mia. ffr.
(dvs. 155 mio. ECU) om året i perioden 1993-1997 (1,15
mia. ffr. i 1994).

Forslaget til refinansiering for denne periode blev
anmeldt til Kommissionen i august 1992, men da det blev
meddelt, at IFP ville modtage acontoforskud af afgiftspro-
venuet, blev støtten opført som ikke-anmeldt støtte i
januar 1993.

Kommissionen har besluttet at indlede proceduren efter
EF-traktatens artikel 93, stk. 2, vedrørende ordningen på
grund af følgende uafklarede punkter:

- opkrævning af afgiften på importerede produkter
krænker muligvis det generelle princip (som Kommis-
sionen ofte har bekræftet i forbindelse med parafiskale
afgifter) om total afgiftsfritagelse for importerede
produkter fra andre medlemsstater
- de virksomheder, der køber IFP's analyseresultater,
modtager muligvis indirekte støtte, idet priserne ikke
beregnes på basis af de faktiske omkostninger, selv om
der afregnes til markedspriser
- det kan ikke udelukkes, at IFP's programmer inde-
bærer direkte støtte til nogle af de virksomheder, som
instituttet kontrollerer, og/eller indirekte støtte som
nævnt i ovenstående punkt
- afgiftsprovenuet udgør direkte støtte, der fremmer det
pågældende instituts aktiviteter i forhold til lignende
institutter i Fællesskabet i øvrigt
- det faktum, at IFP ikke får tilstrækkeligt udbytte af
sine kapitalinteresser, udgør muligvis også støtte.

Da de afgiftspligtige fabrikanten, der eksporterer deres
produktion, kan få den omhandlede afgift tilbagebetalt,
mente Kommissionen, at denne fritagelse udgjorde
eksportstøtte. Da Frankrig imidlertid til Kommissionen
har fremsendt et dekretforslag, hvorefter eksport af de
omhandlede produkter pålægges afgift i overensstemmelse
med de generelle principper på området, har Kommis-
sionen ikke berørt dette spørgsmål i indledningen af
proceduren.

Samtidig foreslog Frankrig at ændre afgiftsreglerne i
forbindelse med import, således at handlende, som skal
betale IFP-afgiften, ikke skal betale afgift af en del af
deres leverancer i Frankrig svarende til det nationale
gennemsnitlige forbrug af det pågældende produkt, som
dækkes ved import fra andre medlemsstater. I beslut-
ningen om at indlede proceduren nævnte Kommissionen,

at dette system ikke fuldstændig neutraliserer afgiften på varer indført fra andre medlemsstater. Dette skyldes, at visse varer, som overgår til forbrug i Frankrig, og som kommer fra operatører, hvis egne forsyninger i højere grad importeres end gennemsnittet i Frankrig, vil blive pålagt en restafgift, som er i strid med det generelle princip om fuldstændig fritagelse for import fra andre medlemsstater.*

Efter at proceduren er indledt, har Frankrig hverken indført en korrektionsmekanisme for beskatning af import eller afgiftspligt i forbindelse med eksport.

Kommissionen modtog Frankrigs bemærkninger den 5. januar 1995. Disse bemærkninger gav visse svar på den tvivl, som Kommissionen havde hvad angår ordningens forenelighed. Der indkom yderligere oplysninger den 10. november 1995, den 6. december 1995 og den 15. januar 1996. Der blev afholdt et møde mellem repræsentanter for Frankrig og Kommissionen i Bruxelles den 14. november 1995 for at afklare en række punkter.

Kommissionens meddelelse, hvori de øvrige medlemsstater opfordres til at fremsende deres bemærkninger i den henseende, blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* den 27. juni 1995⁽¹⁾.

I forbindelse med proceduren har Kommissionen ikke modtaget nogen bemærkninger, hverken fra de øvrige medlemsstater eller fra tredjelande.

II

I sine bemærkninger til indledningen af proceduren fremførte Frankrig følgende:

- indledningsvis nævnes, at proceduren er indledt i forbindelse med den løbende gennemgang af de eksisterende ordninger efter traktatens artikel 93, stk. 1, da ordningen har eksisteret siden 1944 uden væsentlige ændringer. Kommissionen kan derfor ikke bebrejde Frankrig en eventuelt manglende anmeldelse. Endvidere kan beslutningen i 1992 om på denne måde at »informere« Kommissionen om videreførelsen af ordningen ikke få indflydelse på den eksisterende ordning
- IFP's aktiviteter er ikke konkurrenceforvridende, da resultaterne af instituttets arbejde stilles til rådighed for alle virksomheder i EU uden forskelsbehandling. Denne åbenhed fremgår af nedenstående:

- 1) der deltager ikke-franske personer i IFP's ledelsesorganer (4 ud af 13 i det videnskabelige udvalg og 3 ud af 18 i bestyrelsen). Dette viser, at de udenlandske aktører altid på denne måde er blevet orienteret om IFP's arbejde, og at de har deltaget aktivt i fastlæggelse af strategierne
- 2) IFP deltager i Kommissionens initiativer i forbindelse med den europæiske politik inden for energi og forskning og udvikling samt i diverse programmer, som Kommissionen har iværksat
- 3) IFP har deltaget i oprettelsen af forskellige europæiske netværk, nemlig European Institute on Geoenergies og European Network for Research and Geoenergies. Et lignende netværk er netop ved at blive oprettet for motorers vedkommende
- 4) inden for rammerne af instituttets uddannelsesaktiviteter er over en tredjedel af de elever, der følger undervisning på »Ecole Nationale Supérieure des Pétroles et Moteurs«, ikke-franske (37 % i 1993/94)
- 5) adgangen til forskningsresultaterne står åben for enhver interesseret virksomhed uanset nationalitet eller beliggenhed (inden og uden for EF). Faktisk er deltagelse i sådanne fælles forskningsprogrammer åben for enhver interesseret virksomhed (i EF eller uden for), naturligvis forudsat at virksomheden bidrager til gennemførelsen af programmerne. Deltagelse giver medejendomsret til de senere resultater
- 6) en anden mulighed for at få adgang til forskningsresultater er at få licens på fremgangsmåder, der er udviklet af IFP alene eller i samarbejdsprojekter. En sådan erhvervelse af licens tilbydes enhver virksomhed både inden og uden for EF og sker til markedspris. Ud af det samlede antal meddelte licenser verden over pr. 1. januar 1995 (1042) var kun 74 meddelt i Frankrig (7,1 %)

— der findes ikke i Europa noget statsligt eller uafhængigt forskningscenter, der kan sammenlignes med IFP. De store centre, der kan sammenlignes med IFP, er ikke specialiserede i carbonhydrider, motorer og miljø. De centre, der er specialiseret i denne sektor, er derimod små og fører nichepolitik. Endvidere modtager størstedelen af forskningscentrene en betydelig offentlig finansiering, der er større eller på størrelse med støtten til IFP. Endelig giver forskningscentrene i de store olie-, kemi-, gas- og bilkoncerner ikke fri adgang til resultaterne af deres arbejde. Man kan ikke hævde, at det faktum, at IFP delvis finansieres ved offentlige midler, fremmer instituttets aktiviteter i forhold til andre centre i EF, da den offentlige finansiering oftest dér er sammenlignelig eller større

⁽¹⁾ EFT nr. C 161 af 27. 6. 1995, s. 5.

- IFP yder ikke indirekte støtte, da licensmeddelelse sker til markedspris, uanset hvem partneren er. Prisen fastsættes på konkurrencemæssige vilkår og er ikke lavere og kunstig. Man kan ikke hævde, at denne pris til stadighed kan ligge under omkostningerne
- det er fejlagtigt at hævde, at IFP ikke modtager udbytte af sine kapitalinteresser i holdingselskabet ISI, hvor IFP har samlet sine interesser. Mellem 1986 og 1994 modtog IFP 98,4 mio. ffr. som almindeligt aktionærudbytte. Hvis de kontrollerede selskaber modtager tjenesteydelser fra IFP, er der ingen fordele forbundet hermed, hverken hvad angår reglerne for deltagelse i forskningsprogrammer eller betingelserne for adgang til forskningsresultaterne. Med hensyn til udnyttelse af IFP's teknologi kan de enten få ikke-eksklusiv licens på markedsvilkår eller medejendomsret til resultaterne i forhold til deres finansielle deltagelse
- den afgift, der finansierer IFP, er en ekstra afgift i form af en punktafgift, og som det gælder for punktafgifter, er det de endelige forbrugere, der betaler. Det er en forbrugsafgift, der er helt neutral hvad angår produktets oprindelse. Endvidere er der ingen forbindelse mellem de afgiftspligtige og de virksomheder, der drager fordel af IFP's arbejde, hvilket er en betingelse for at anvende de af EF-Domstolen fastlagte principper for parafiskale afgifter.

Disse argumenter blev yderligere uddybet i den efterfølgende korrespondance samt på mødet med Kommissionen.

III

Indledningsvis afviser Kommissionen den fortolkning, som Frankrig giver af den eksisterende ordning, og minder om, at Frankrig den 17. august 1992 anmeldte videreførelsen af den parafiskale afgift til fordel for IFP i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 93, stk. 3.

Hvad angår parafiskale afgifter, der finansierer støtteordninger, er Kommissionen efter artikel 92 og 93 forpligtet til at undersøge, dels om reglerne for afgiftsopkrævningen er forenelige, og dels om den støtte, der finansieres med afgiftsprovenuet, er forenelig.

Vurderingen af, om reglerne for afgiftsopkrævningen er forenelige, baseres på to generelle principper, som Kommissionen regelmæssigt har bekræftet, og EF-Domstolen⁽²⁾ bekræftede i dom af 25. juni 1970 i sag 47/69, Den Franske Republik mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber (parafiskal afgift til fordel for Institut textile de France), nemlig princippet om afgiftsfritagelse for importerede produkter og princippet om

afgiftsbelastning af produkter, der eksporteres til de øvrige medlemsstater, og dermed også til EØS-landene.

Det første princip er indført for at undgå, at positive foranstaltninger (i dette tilfælde F&U-programmer), som væsentligst er en fordel for virksomhederne i den medlemsstat, der pålægger afgiften, finansieres af virksomheder i de øvrige medlemsstater ud over, hvad der er rimeligt i forhold til virksomhedernes overskud.

Det andet princip skal sikre, at det ikke er mere fordelagtigt at eksportere end at producere til det nationale marked, hvilket kunne medføre en større eksportstrøm og en deraf følgende ændring af samhandelen medlemsstaterne imellem. Endvidere skal det undgås, at de nationale eksportvirksomheder, drager fordel af de positive foranstaltninger, der finansieres gennem afgiftsprovenuet, uden at have bidraget til finansieringen.

Disse to principper skal i øvrigt ses i sammenhæng med det tredje princip, som Kommissionen anvender for parafiskale afgifter, nemlig forbuddet mod at anvende afgiftsprovenuet til at yde direkte støtte til individuelle virksomheder.

Kommissionen har gentagne gange siden EF-Domstolens dom i sagen 47/69⁽³⁾ understreget, at det forhold, at resultaterne af disse aktiviteter uden forskel stilles til rådighed for alle virksomheder, ikke nødvendigvis betyder, at alle får reelt og ligeligt udbytte af disse fordele, for selv om der ved lov skulle blive garanteret ens behandling, ville franske (mere generelt nationale) virksomheder i praksis befinde sig i en mere gunstig position som følge af omstændighederne.

Det følger heraf, at når en medlemsstat indfører en parafiskal afgift, der skal finansiere et forskningscenter, vil det »naturligvis« være mere fordelagtigt for virksomhederne i den pågældende medlemsstat.

Hvis resultaterne af IFP's arbejde, således som Frankrig hævder, er tilgængelige uden forskel, skal Kommissionen vurdere, om det også i praksis — og ikke blot på det principielle plan — forholder sig sådan. For at påvise at det er tilfældet, har Frankrig fremhævet, at IFP's forskningsaktiviteter indgår i en europæisk og international åben sammenhæng.

Kommissionen mente ikke, at disse argumenter, der er beskrevet i del II, var tilstrækkelig vægtige til at bevise, at det ikke var franske virksomheder, der først og fremmest drog fordel af IFP's forskning. Det vil sige, at argumenterne ikke i tilstrækkelig grad tilbageviser formodninger om, at resultaterne af instituttets aktiviteter naturligvis først og fremmest kommer franske virksomheder til gode.

⁽²⁾ Sml. 1970, s. 73.

⁽³⁾ Jf. fodnote 2.

Kommissionen anmodede derfor Frankrig om at fremsende detaljerede oplysninger om instituttets forsknings- og udviklingsaktiviteter samt om de industrielle samarbejdspartnere inden for disse aktiviteter⁽⁴⁾.

Frankrig er således fremkommet med yderligere oplysninger: opdeling af IFP's budget efter aktiviteter, fordeling af udgifterne til grundforskning og -udvikling og til anvendt forskning og udvikling, fordeling af udgifterne til instituttets egen forskning og til samarbejdsprojekter, fordeling af samarbejdsprojekter efter land og efter virksomhed.

Det fremgår af disse oplysninger, at IFP's driftsbudget for de fire sidste regnskabsår ser ud som følger:

	(%)			
	1992	1993	1994	1995
Drift	91	92	85	87
Heaf:				
Uddannelse	10	10	9	9
Information-dokumentation	3	4	4	4
Forskning-udvikling	78	79	72	75
Nettoinvesteringer	2	1	3	-1
Tilbagebetaling af lån	5	5	5	5
Ikke-godtgjort moms	—	—	7	7
Diverse	2	2	0	2
Generalomkostninger i alt	100	100	100	100

For at give en ide om størrelsesordenen var omkostningerne til forskning og udvikling i 1994 og 1995 på knap 1,3 mia. ffr. og de samlede driftsomkostninger på ca. 1,8 mia. ffr.

Af administrative hensyn skelner IFP mellem omkostninger til grundforskning og omkostninger til anvendt forskning. Grundforskningen har til formål at forbedre kendskabet til de videnskabelige fænomener og teknologiske processer, der ligger til grund for den mere anvendte forskning, og finde originale muligheder for tekniske fremskridt. Den anvendte forskning omfatter undersøgelser og forsøg med henblik på at forbedre eller udvikle nye metoder, nye produkter, udstyr eller frem-

gangsmåder. Den anvendte forskning fører ikke nødvendigvis til udarbejdelse af nye prototyper.

I de seneste regnskabsår har fordelingen af omkostningerne IFP's forskningsudgifter været 20 % til grundforskning og 80 % til anvendt forskning⁽⁵⁾.

I forskningsbudgettet er fordelingen af IFP's egen forskning og forskning udført i samarbejde med andre som følger:

	(%)			
	1992	1993	1994	1995
Egen forskning	38,74	40,30	40,92	41,11
Anden forskning	13,74	13,71	14,35	12,91
Forskning med eksterne partnere	47,51	46,00	44,73	45,98
I alt	100,00	100,00	100,00	100,00

Den andel af forskningsbudgettet, der anvendes til IFP's egen forskning, er på ca. 40 %, andelen af forskningsprogrammer af samfundsmæssig interesse (f.eks. miljø, Kommissionens forskningsprogrammer osv.) er på 14 %, og forskning udført med eksterne partnere er på 46 %. De forskningsprogrammer, som IFP udfører med finansiell bistand fra eksterne partnere, udgør følgende 60 % af instituttets forsknings- og udviklingsbudget.

Hvis man krydser oplysningerne om arten af forskning med oplysningerne om samarbejdspartnere, betyder det, som man kunne forvente, at grundforskningen indgår med en ret betydelig, men dog mindre del af instituttets egen forskning (38 %), og en meget stor del af den anvendte forskning udføres som forskningssamarbejde (93 %).

For at vurdere hvilken nytte virksomhederne drager af forskningsresultaterne må man se på, hvordan IFP foretager teknologioverførsel.

Normalt indgår instituttet og de potentielle kunder kontrakter i forbindelse med videnskabelige kongresser. Instituttets renommé og de patenter, det har anmeldt (og som er offentliggjorte), betyder, at kunderne er bekendt med det arbejde, de kan få adgang til hos IFP. Der finder ingen egentlig markedsføring sted for at indgå kontrakter om forskningssamarbejde eller meddele licenser, men IFP har dog kontorer og agenter, der sørger for at udbrede kendskabet til forskningsarbejdet.

Overførsel af forskningsresultater til virksomheder sker på fire måder, nemlig a) udbredelse i offentligheden, b) indi-

⁽⁴⁾ Da Frankrig har bedt Kommissionen om den størst mulige fortrolighed om forholdet mellem IFP og disse virksomheder, nævnes de ikke med navns nævnelse i denne beslutning. Endvidere vil oplysningerne om de omhandlede virksomheder blive aggregerede.

⁽⁵⁾ Ifølge de oplysninger, som Frankrig har fremsendt, har disse procentsatser ikke ændret sig nævneværdigt i flere regnskabsår.

viduelle tjenesteydelser, c) fremme af fælles forskningsprojekter og d) meddelelse af licens:

- a) Udbredelse i offentligheden vedrører grundforskning og industriel grundforskning, der publiceres; alle har adgang hertil, især da en del af publikationerne er på engelsk.
- b) Individuelle tjenesteydelser: der er tale om forskningsarbejde, hvor alle resultater fremsendes til køberen. Denne overførsel giver fuld og eksklusiv ejendomsret. Det kan endda forbydes, at IFP anvender denne viden i et aftalt tidsrum. Tjenesten afregnes til kostpris, som det fremgår af det analytiske regnskab. Enhver interesseret virksomhed har adgang til sådanne tjenesteydelser.

- c) Den mest almindelige form for overførsel er fælles forskningsprojekter. Denne form for overførsel indebærer beregning af hver aftaleparts udgifter efter bilag for eksterne udgifters vedkommende og efter medgået tid beregnet efter en sats, hvori indgår alle personaleudgifter og generalomkostninger. Dette sker under revisorkontrol i henhold til de almindelige retsregler. Det skal bemærkes, at afskrivninger ikke indgår i beregningen af IFP's udgifter.

Medejendomsretten til resultaterne beregnes i forhold til de respektive finansielle engagementer, og delingen af rettighederne til udnyttelse giver bl.a. mulighed for meddelelse af licens til tredjemand mod vederlag.

- d) Meddelelse af licens vedrører både IFP's egen forskning og forskningssamarbejde. Der er aldrig tale om fuldstændig overførsel af forskningsresultater (ikke meddelelse af patenter, kun licenser). Retten til udnyttelse er i øvrigt tids- og stedsbegrænset. IFP og dets partnere kan frit meddele licens til andre virksomheder.

I en sådan situation er det umuligt at pålægge alle licenshaverne de samlede forskningsomkostninger, hvis de da overhovedet kan identificeres og isoleres (f.eks. er det meget vanskeligt at vurdere allerede eksisterende viden i forbindelse med et forskningsprogram, forskelligartede resultater, senere fremkomne resultater eller indirekte følger). Desuden sker salget af den første licens, uden at man har mulighed for at vurdere, på hvor mange købere de samlede faktiske omkostninger kan fordeles.

På grund af denne objektive vanskelighed med at afregne til kostpris er IFP's eneste mulighed at basere sig på markedsprisen, der følger udbud og efterspørgsel, og som oftest fastsættes ved, at de potentielle kunder (virksomheder) indhenter tilbud, og i mindre omfang ved at den potentielle køber (stater) indkalder bud.

Selv om der med god grund kan være usikkerhed om betydningen af »markedspris« i en situation, hvor de fleste tilbudsgivere har mere eller mindre subventionerede driftsbudgetter, er det klart, at køberen er parat til at betale en pris, der svarer til eller ligger under den profitforøgelse, der kan opnås ved udskiftning af en gammel metode med en ny, som er udviklet af forskningscentret.

De kunder, der potentielt er interesseret i en ny teknik, henvender sig i øvrigt også til IFP's konkurrenter, uden at IFP informeres derom, og anmoder om tilbud på priser og ydelser, hvorefter de vælger det mest interessante tilbud.

IFP's opgaver finansieres gennem to kilder, nemlig provenuet af tillægsafgiften til den indlandske afgift på olieprodukter og ekstern finansiering fra virksomheder, offentlige myndigheder eller Kommissionen.

Fordelingen på de forskellige finansieringskilder fremgår af nedenstående oversigt:

(%)

	1992		1993		1994		1995	
	IFP-afgift	Industri	IFP-afgift	Industri	IFP-afgift	Industri	IFP-afgift	Industri
<i>Opgaver</i>								
Uddannelse	93,90	6,10	93,90	6,10	95,40	4,60	94,50	5,50
Information-dokumentation	98,80	1,20	98,80	1,20	99,10	0,90	99,60	0,40
Egen forskning	100	0	100	0	100	0	100	0
Programmer af samfundsmæssig interesse	70,50	0	69,40	0	72,60	0	69,40	0
Programmer med eksterne partnere	27	73	26,40	73,60	27,80	72,20	29,40	70,60

I de tilfælde hvor en sammenlægning ikke giver 100 %, f.eks. programmer af samfundsmæssig interesse, finansieres resten af det offentlige (forskellige ministerier) og af Kommissionen.

Det skal bemærkes, at afgiftsprovenuet finansierer al instituttets egen forskning, men kun en lille del af forsknings-samarbejdet med eksterne partnere (franske og udenlandske industriforetagender). Endvidere skal det bemærkes, at de udgifter, der afgiftsfinansieres, ikke fuldt ud kommer de medfinansierende industriforetagender til gode, da IFP bevarer ejendomsretten til sin del af resultaterne.

En del af IFP's driftsbudget (mellem 32 og 37 % afhængig af, hvilket år det drejer sig om) finansieres af eksterne partnere som betaling for teknologioverførsel (indtægter fra kontrakter og licensafgifter), hvilket er instituttets mest følsomme finansieringskilde. Fordelingen er som følger:

(% af den eksterne forskningsfinansiering)		
	1994	1995
Støtte fra nationale organer	15,20	14,00
Finansiering fra franske partnere	21,90	24,00
Afgifter fra franske licenser	12,30	12,00
Subtotal Frankrig	49,40	50,00
EU-støtte	5,90	4,00
Finansiering fra udenlandske partnere	24,70	22,00
Afgifter fra udenlandske licenser	20,00	24,00
Subtotal udlandet	50,60	50,00
I alt	100,00	100,00

Posten »afgifter fra licenser« kræver ikke yderligere forklaring, da den er beskrevet ovenfor i forbindelse med prisfastsættelsesmekanismen for licenser.

Derimod skal posten »finansiering fra partnere«, uanset om de er franske eller udenlandske, forklares yderligere. Posten dækker både betaling for individuelle tjenesteydelser (hvor aktiviteten afregnes til kostpris, som det fremgår af det analytiske regnskab) og faktureringsaldoen for forskningssamarbejde.

Hvad angår sidstnævnte form for teknologioverførsel er reglen i forbindelse med forskningssamarbejde, at de forskellige partnere bidrager med samme finansiering. Hvis IFP's bidrag i forbindelse med et givet forskningsprogram overstiger instituttets finansieringsandel, fakturerer IFP forskellen til de berørte partnere.

I ovenstående tabel svarer subtotalen for Frankrig til de indtægter, der stammer fra franske virksomheder eller deres udenlandske datterselskaber, medens subtotalen for udlandet vedrører den omsætning, der opnås i udlandet med udenlandske selskaber, samt omsætningen med udenlandske selskabers datterselskaber i Frankrig.

Som det fremgår af ovenstående tabel, kan det konstateres, at den udenlandske finansiering generelt stort set svarer til den nationale finansiering. Situationen er derimod meget anderledes, hvis man udelukkende tager forholdet mellem IFP og virksomhederne i betragtning. Omsætningen i 1994 med franske selskaber udgjorde 34,2 % af den samlede omsætning, medens omsætningen med udenlandske virksomheder udgjorde 44,7 %. I 1995 var disse procentsatser henholdsvis 36 % og 46 %.

Selv om man til omsætningen med franske virksomheder føjer indtægterne fra udenlandske virksomheder eller deres franske datterselskaber, ændrer forholdet sig ikke nævneværdigt: i 1994 stammede 36,8 % af omsætningen fra franske virksomheder eller deres udenlandske datterselskaber, medens 42,1 % stammede fra udenlandske virksomheder.

En mere detaljeret analyse af de forskellige indtægtskategorier viser, at de store franske virksomheder i olie- og automobilsektoren er vigtige partnere for IFP. I 1994 stammede således 24,7 % af omsætningen fra de store olieselskaber, de store franske bilproducenter og selskaberne under holdingselskabet ISIS (det holdingselskab, der administrerer IFP's kapitalinteresser inden for petrokemi, automobilindustrien og dermed forbundne industrier).

Når en stat indfører en parafiskal afgift for at finansiere positive foranstaltninger, sker det normalt for at støtte den nationale industri og ikke industriens konkurrenter i udlandet. I IFP's tilfælde er de to største franske selskaber inden for olie- og automobilsektoren blandt IFP's største kunder, men det rækker ikke ved det faktum, at IFP har den største omsætning med udenlandske virksomheder.

Fordelingen af omsætningen efter geografisk område var i 1994 følgende:

(%)			
Udenlandske industrivirksomheder	Indtægter fra udenlandske partnere i 1994	Licensafgifter fra udlandet 1994	Licensafgifter fra udlandet 1995 (1)
Datterselskaber i Frankrig	2,60	—	—
EF	5,00	3,20	2,15
Andre europæiske lande	0,60	0,70	0,72
Amerika	6,20	4,80	12,18
Asien	10,10	11,30	8,95
Afrika	0,20	—	—
Australien (2)	—	—	—
I alt (3)	24,70	20,00	24,00

(1) De nærmere oplysninger om indtægter fra udenlandske partnere er ikke disponible.

(2) IFP har ligeledes nogle australske virksomheder som partnere; de samlede indtægter er imidlertid ikke tilstrækkelig store til at figurere i denne tabel.

(3) Opgivelser fra foregående tabel.

På baggrund af ovenstående kan det konkluderes, at det ikke er de franske virksomheder, der drager mest nytte af IFP's forsknings- og udviklingsresultater, der derimod er tilgængelige for enhver virksomhed uden nogen form for forskelsbehandling. Denne situation svarer til markedssituationen, hvor de fleste virksomheder er aktive på de samme områder og derfor interesserede i den samme teknologi. Der er derfor intet mærkeligt i, at IFP's forskningsresultater også udbredes internationalt.

Denne konklusion bekræftes, når man kigger på antallet af licenser til franske virksomheder (74 ud af 1 042 pr. 1. januar 1995) samt på udviklingen i antallet af kontrakter om udnyttelse i de senere år.

	1989	1990	1991	1992	1993	1994
Frankrig	24	17	27	n.a.	40	28
Europa-SNG	31	34	28	n.a.	48	26
Ameika	28	23	31	n.a.	32	42
Asien-Australien	43	73	58	n.a.	50	51
Afrika	0	2	13	n.a.	7	5
I alt	126	149	157	n.a.	177	152

IV

Hvad angår de andre uafklarede punkter i forbindelse med indledningen af proceduren efter EF-traktatens artikel 93, stk. 2, vedrørende denne sag, kan Kommissionen på basis af de til rådighed værende oplysninger fastslå følgende:

1) med hensyn til den direkte og/eller indirekte støtte, som IFP's programmer indebærer for de virksomheder, hvori instituttet har kapitalinteresser, har det vist sig, at virksomhederne i holdingselskabet ISIS (Holding internationale de service industriels et scientifiques), hvor IFP kontrollerer 57,3 %, Sograp (ELF-gruppen) 39,1 % og Banque nationale de Paris 3,6 %, behandles på nøjagtig samme måde som de andre virksomheder, som IFP arbejder med.

Det er korrekt, at selskaberne i holdingselskabet ISIS (13 i 1994) er IFP's største kunder, indtægterne fra kontrakter og licenser udgjorde 10,3 % af instituttets samlede eksterne indtægter (2 % fra kontraktindtægter og 8,3 % fra licensafgifter).

Ikke desto mindre kan det konkluderes, at tilstedeværelsen af andre aktionærer, det faktum, at ISIS's interesser i olieindustrien, den kemiske industri og

automobilindustrien på nær tre undtagelser alle er minoritetsinteresser, og det faktum, at IFP har et forskningssamarbejde med virksomhederne i holdingselskabet, sælger individuelle tjenester eller meddeler licenser på samme vilkår som alle andre virksomheder, betyder, at virksomhederne i holdingselskabet ISIS ikke modtager mere støtte fra IFP end andre virksomheder (i betragtning af, at IFP i forbindelse med visse former for teknologioverførsel — forskningssamarbejde og meddelelse af licens — ikke fakturerer alle sine omkostninger). De tre undtagelsestilfælde, hvor ISIS har kapitalmajoritet, er en rådgivningsvirksomhed (100 % kontrolleret), et ejendomsselskab (70,39 %) og en virksomhed, der fremstiller og sælger måleinstrumenter (81 %).

2) med hensyn til det udbytte, som IFP modtager af sine interesser, mener Kommissionen, at det er rimeligt under almindelige markedsvilkår.

På basis af værdien af ISIS's aktier pr. 1. januar 1986 og pr. 31. december 1994 samt på basis af det udbytte, som ISIS hvert år mellem 1986 og 1994 (inklusive) har udbetalt til IFP, har den årlige gennemsnitlige udbytteprocent beregnet på basis af den interne rente, (der bruges ved beregning af nutidsværdien af forskellige pengestrømme; den svarer til den rente, der ville have været oppebåret af den oprindelige investering, hvis afkastet havde været regelmæssigt), været på 15 % af investeringen, når der tages højde for udbetalt udbytte samt aktiernes værdistigning. Selv hvis man regner med en inflation på 3 % for den omhandlede periode, er der tale om et acceptabelt afkast.

3) med hensyn til synspunktet, hvorefter afgiftsprovenuet skulle udgøre en direkte støtte, der fremmer instituttets aktiviteter i forhold til lignende centre i det øvrige Fællesskab, skal det bemærkes, at IFP ikke er det eneste forskningscenter i Fællesskabet, der delvis eller udelukkende finansieres af offentlige midler.

Det fastslås i punkt 2.4 i EF's rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling⁽⁶⁾, at: »Offentlig finansiering af F&U-aktiviteter, der gennemføres af højere læreanstalter eller offentlige forskningsorganer uden profit for øje, er som hovedregel ikke omfattet af bestemmelserne i EF-traktatens artikel 92, stk. 1.« Der må mindes om, at IFP er et forskningsinstitut uden profit for øje (vedtægten siger »af ikke-kommerciel art«).

⁽⁶⁾ Vedtaget af Kommissionen den 20. december 1995 og fremsendt til medlemsstaterne ved skrivelse af 19. januar 1996 (EFT nr. C 45 af 17. 2. 1996, s. 5).

Det er vanskeligt at påstå, at IFP skulle udføre vedtægtsstridige aktiviteter. Man kunne imidlertid anføre, at IFP ved at sælge sine forskningsresultater til markedspris handler vedtægtsstridigt.

Man kunne ligeledes hævde, at da instituttet ikke har profit for øje, kunne det overdrage sine resultater gratis, da det jo netop ikke skal give overskud. Når dette ikke sker, og resultaterne sælges til markedspris (selv om dette begreb ikke har nogen mening på dette område, da de fleste tilsvarende institutter er subsidierede og derfor ikke skal have deres omkostninger dækket), er det fordi afgiftsprovenuet ikke alene kan finansiere alle IFP's aktiviteter, og det derfor er nødvendigt med de ekstraintægter, der stammer fra salg af forskningsresultater.

I henhold til de nye rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling falder offentlig finansiering af forskningscentre uden profit for øje ikke ind under anvendelsesområdet for EF-traktatens artikel 92, stk. 1; eventuelle støtteelementer skal derfor søges i forbindelse med overførsel af forskningsresultater til virksomheder. Dette er blevet behandlet i del III.

V

I lyset af ovenstående kan det konstateres, at selv om IFP ikke altid fakturerer de faktiske forskningsomkostninger, er der ikke tale om forskelsbehandling af de virksomheder, til hvilke IFP overdrager resultater af den forskning, instituttet udfører alene eller som samarbejdsprojekter. Det kan således ikke påvises, at det er de franske virksomheder, der væsentligst drager fordel af IFP's arbejde.

Det har ligeledes vist sig, at IFP ikke yder hverken direkte eller indirekte støtte til virksomheder, og at de virksomheder, som instituttet kontrollerer gennem holdingselskabet ISIS, ikke favoriseres i forhold til andre virksomheder. Endvidere modtager IFP et acceptabelt udbytte af dets kapitalinteresser i holdingselskabet.

I forbindelse med forskningssamarbejde, hvor faktureringen ikke er baseret på kostprisen, er der et støtteelement, da der sker en ressourceoverførsel fra staten til de virksomheder, der har interesse i IFP's arbejde frem for selv at udføre forskningen. I de andre tilfælde af teknologioverførsel, dvs. individuelle tjenesteydelser og meddelelse af licens, er overførslen baseret på kostprisen eller på markedsprisen, der fastsættes ved at den potentielle kunde indhenter tilbud fra forskellige forskningscentre, og der er derfor intet støtteelement.

Det fastslås i punkt 2.4 i de nye rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling⁽⁷⁾, at: »Når resultaterne af disse F&U-arbejder, der er finansieret af staten, stilles til rådighed for EF-virksomheder på et ikke-diskriminerende grundlag, går Kommissionen principielt ud fra, at der normalt ikke er tale om statsstøtte i den i EF-traktatens artikel 92, stk. 1, anførte betydning.»

Det vil sige, at selv i de tilfælde, hvor der er et støtteelement (forskningssamarbejde), er muligheden for overdragelse af forskningsresultater åben, uden nogen form for forskelsbehandling, for alle interesserede virksomheder uanset nationalitet, og det falder derfor ikke ind under anvendelsesområdet for EF-traktatens artikel 92, stk. 1.

Kommissionen vil midlertid kunne ændre sin vurdering, hvis det i fremtiden skulle vise sig, at IFP, der i teorien er til rådighed for alle virksomheder, i praksis væsentligst tilgodeser franske virksomheder.

Da det ovenfor er påvist, at IFP's aktiviteter ikke indebærer støtte efter EF-traktatens artikel 92, stk. 1, er spørgsmålet, om det er foreneligt, at instituttet finansieres gennem en parafiskal afgift, der pålægges visse olieprodukter.

EF-Domstolen har i dommen i sag 47/69⁽⁸⁾ fastslået: »En støtte i egentlig forstand kan, . . ., tænkes . . . at være tilladelig, men at blive udsat for at dens forstyrrende virkning forøges gennem en finansieringsmetode, der gør hele ordningen uforenelig med et enhedsmarked og den fælles interesse».

Da der i dette tilfælde ikke er tale om støtte efter EF-traktatens artikel 92, stk. 1, kan finansieringsmåden ikke angribes, i hvert fald ikke hvad angår beskattningen af importerede produkter. Da de foranstaltninger, der finansieres gennem afgiftsprovenuet endvidere står åbne for alle interesserede virksomheder, er det ikke uforeneligt med traktatens bestemmelser, at ikke-franske virksomheder deltager i finansieringen af disse foranstaltninger.

Hvad angår fritagelse for eksporterede produkter skal der mindes om, at dette aspekt ikke blev behandlet i forbindelse med indledningen af proceduren, da Frankrig forpligtede sig til ikke at tilbagebetale afgiften for produkter, der eksporteres til de øvrige medlemsstater og EØS-landene.

For en fabrikant er en sådan fritagelse i hvert fald teoretisk en opmuntring til at sælge sin produktion i udlandet frem for på det nationale marked, hvilket kan ændre samhandelsforholdene i Fællesskabet.

⁽⁷⁾ Se fodnote 6.

⁽⁸⁾ Se fodnote 2.

Da Frankrig i forbindelse med denne procedure har bekræftet (*) at ville pålægge produkter, der eksporteres til de øvrige medlemsstater og til EØS-landene, afgiften til fordel for IFP ved at afskaffe tilbagebetaling af afgiften, når produkterne eksporteres til andre medlemsstater og EØS-landene, vil Kommissionen ikke foretage yderligere undersøgelser af dette aspekt —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Videreførelsen af den parafiskale afgift på visse olieprodukter opkrævet til fordel for IFP for perioden 1993/1997 falder ikke ind under anvendelsesområdet for EF-traktatens artikel 92, stk. 1, da

- 1) finansieringen af IFP's forsknings- og udviklingsaktiviteter gennem en parafiskal afgift, der pålægges visse olieprodukter, ikke udgør støtte efter EF-traktatens artikel 92, stk. 1
- 2) overførslen til virksomheder af resultaterne af den forskning og udvikling, som IFP udfører selv eller i samarbejde med andre partnere, ikke udgør støtte efter EF-traktatens artikel 92, stk. 1, da denne overførsel sker uden nogen form for forskelsbehandling af virksomhederne i EU.

Artikel 2

I overensstemmelse med den i skrivelse af 5. januar 1996 fra Den Faste Repræsentation ved Den Europæiske Union

indgåede forpligtelse til at pålægge olieprodukter, der eksporteres, den afgift, der finansierer IFP, skal Frankrig inden for en frist på to måneder at regne fra offentliggørelsen af denne beslutning, meddele Kommissionen, hvilke foranstaltninger, der er truffet for at gennemføre det dekretforslag, der ændrer dekret 93-28 af 8. januar 1993.

Artikel 3

Frankrig fremsender årligt en beretning til Kommissionen om den årlige afgiftsfastsættelse, om IFP's anvendelse af afgiftsprovenuet med specifikation af de forskellige iværksatte foranstaltninger og fremlægger en detaljeret beskrivelse af foranstaltningerne og de deri deltagende partnere.

Artikel 4

Denne beslutning er rettet til Den Franske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 29. maj 1996.

På Kommissionens vegne

Karel VAN MIERT

Medlem af Kommissionen

(*) Skrivelse TL/dm nr. 0016 af 5. januar 1996 fra Frankrigs Faste Repræsentation ved Den Europæiske Union.